

Øf Dirs. f. Selskabets Tr. i Rysbold sat
København. H. H. H. H. H.

Betingelser

for Levering af Personvogne, Postvogne og Bagagevogne
til de sjællandske Fernbaner.

§ 1.

Det sjællandske Fernbaneselskab ønsker leveret:

18 à 20 Stkr.	1ste og 2den Kl.	combinede Personvogne,
12 à 15	—	3die Kl. Personvogne,
10 à 12	—	2den og 3die Kl. combinede Personvogne,
3 à 5	—	Personvogne i 2 Etager,
2 à 3	—	Postvogne med ambulant Bureau,
3 à 4	—	Bagagevogne.

Det nsiagtige Antal vil blive bestemt ved den eller de Contracter, som afflutteres paa Grundlag af de i Henv hold til disse Betingelser indgivne Tilbud.

§ 2.

Bognene skalles bygges i noicagtig Overensstemmelse med de approberede Legninger, der ere fremlagte paa Selskabets Overmaastmesters Contoir paa Kjøbenhavns Vanegaard, den vedfoede Specification, de efterfølgende Bestemmelser samt de Detailtegninger og nærmere Angivesser, som ville blive meddelte Fabrikanten.

Afsigelser fra Tegningerne og Specificationerne maa kun finde Sted med bestemt skriftligt Samtykke af den eller de Vedkommende, hvem det maatte blive overdraget, paa Fernbestyrelsens Begne, at føre den specielle Control med Arbeidets Udførelse.

Saaforent det skulle besindes, at det maatte være forglemt paa Tegningerne eller i Specificationerne at angive nogen Del, som maatte være fornøden til Fremstilling og passende Udstyring af Vogne af den her omhandlede Art, skulle de dog leveres og anbringes af Fabrikanten, som om de være angivne paa Tegningerne og i Specificationen, uden at han skal være berettiget til derfor at fordre nogen Tillæggsbetaling, saaledes at han skal være pligtig til for de i hans Tilbud angivne Priser at leverer Vogne af den i § 1 angivne Art med alle tilhørende Dele, alene med de i det følgende udtrykkeligt angivne Undtagelser og navnligt med Undtagelse af Hjul og Axler, som han dog skal anbringe under Vognene. Disse skulle derefter leveres i fuld tjenstdygtig Stand paa en eller flere af de sjællandske Fernbaners Stationer.

§ 3.

Alle Materialier, som anvendes til Vognenes Bygning, skulle være de fortrinligste og bedste i sin Art, og alt Arbeide skal udføres med den størst mulige Noagtighed og Soliditet, saa at der tilveiebringes et varigt og fortrinligt Fabrikat.

Det forudsættes, at Fabrikanten ved at overtage Leverancen efter de fremlagte Tegninger og Specificationer anerkjender, at der efter disse kan leveres et Fabrikat af den ovenfor angivne Bestaffenhed, og han skal ikke kunne fri sig fra Ansvar for senere mulige Feil og Mangler ved Vognene ved at foregive Mangler ved Tegning eller Bestrivelse.

§ 4.

Alle paa Tegningerne og i Specificationen samt senere Detailtegninger og nærmere Bestemmelser angivne Maal ere engelske Maal, naar ikke Andet udtrykkeligt er bestemt.

§ 5.

Der forbeholder Fernbanefabrikaten Ret til at lade Fabrikationen controllere i Leverandørens værksteder, hvorfør

Selskabets med en saadan Control betroede Ingenierer skulle have fri Adgang til disse Værksteder, og Tilladelse til at lade anstille alle de Undersøgelser af og Prøver med de leverede Materialier, som de maatte anse for fornødne. De Materialier, som de maatte forståe, tor ikke anvendes, og det Arbeide, som de kassere, skal omgjøres. Fabrikanten skal levere Controllen den Assistance, som den maatte fordre til Udførelse af de omhandlede Undersøgelser og Prøver, uden at være berettiget til at fordre Erstatning derfor eller for Materiale og Arbeide, som kasseres.

Senest 14 Dage forinden Arbeidet paabegyndes, skal Fabrikanten underrette Selskabet derom og indhente dets Erklæring om, hvorvidt det vil gjøre Brug af sin Ret til at lade Arbeidet controllere under Udførelsen. Hvad enten dette står eller ikke, finder den endelige Antagelse først Sted, efterat Vognene ere leverede her og af Selskabets Overmaskinmester anerkjendte for at være contractmæssige samt prøvede paa den Maade, som han maatte finde nødvendig.

§ 6.

Fabrikanten skal selv staffe den fornødne Plads, Værksteder, Nedstaber m. m. til Vognenes Forfærdigelse, men, saafremt han maatte ønske det og Banernes Driftsforhold maatte tillade det, vil Selskabet paa en eller flere af de sjællandske Fernbaners Banegaarde indrømme ham den fornødne Plads til den endelige Sammenstilling af de færdige Vogne og tillade ham dertil at benytte de Remiser og Skure, som forefindes, og som Selskabet midlertidigt maatte kunne undvære fra anden Anvendelse; dog kan en saadan Afbenyttelse af Selskabets Pladse og Bygninger i ethvert Fald ikke forventes indrømmet for et længere Tidsrum end højest 3 Maaneder forinden den Tid, da Vognene skulle være afleverede i tjenstfærdig Stand (§ 8).

§ 7.

Saaforemt Vognene enten i enkelte Dele eller samlede blive indførte fra Udlændet, er den derpaa hvilende Indførsels-told til Statskassen Leverandøren uvedkommende, hvorimod han saavel i dette Tilsælde som ved sovets Tilsørel fra andet Sted i Indlandet har at udrede alle paa Vognene hvilende Havn- og Bropenge og andre kommunale eller privatretlige Afgifter.

§ 8.

Vognene skulle leveres i compleet tjenstfærdig Stand paa en eller flere Stationer paa de sjællandske Baner, som blive nærmere at bestemme, i følgende Terminer:

De i § 1 omhandlede Personvogne i 2 Etager skulle være leverede senest den 15de April 1870.

De øvrige Vogne skulle være leverede senest den 1ste August 1870.

Før at disse Terminer kunne overholdes, skal Opstillingen af Personvognene i 2 Etager paa de Stationer, hvor de skulle leveres, paabegyndes senest 14 Dage forinden Afleveringsterminen og Opstilling af de øvrige Vogne paa de Stationer, hvor de skulle leveres, skal paabegyndes senest 6 Uger forinden samme Termin.

Før disse Terminer for Opstillingens Paabegyndelse maa der iflun afgives med Fernbanebestyrelsens udtrykkelige Samtykke, der iflun kan ventes meddelt, saafremt Leverandøren maatte være i stand til at bevise paa en efter Fernbanebestyrelsens Skjøn tilfredsstillende Maade, at han har truffet Dispositioner, der sætte ham i stand til at overholde de endelige Leveringsterminer, uagter Opstillingen begynder senere end ovenfor bestemt.

Saaforemt de ovenfor angivne Tidsterminer overskrides, skal Fernbanebestyrelsen være berettiget til enten ganske at fratage Leverandøren Leverancen og at anslasse Vognene, hvorsomhelst

den finder for godt, for hans Regning og til saadanne Priser, for hvilke de kunne erholdes, og mod hvilke der fra Leverandørens Side ikke skal kunne reises nogen gyldig Indsigelse, eller til at paalægge ham efterfølgende Mulakter, nemlig for hver Dag, Opstillingen uden Directionens Samtykke begynder senere end ovenfor bestemt, en Mulkt af 20 Mdl. Rigsmønt og for hver Dag, den endelige Aflevering sker senere end foreskrevet, en Mulkt af 5 Mdl. for hver ikke i rette Tid afleveret Vogn af conditionsmæssig Bestaffenhed.

Fernbanebestyrelsen forbeholder sig Ret til at indeholde disse Mulakter i den Leverandøren ellers tilkommende Betaling, og han er derhos pligtig til at erstatte Selskabet al den Skade og alt det Tab, som det maatte lide ved Contractens Misligholdelse fra hans Side.

§ 9.

Bedømmelsen af, hvorvidt de leverede Vogne ere af conditionsmæssig Bestaffenhed, sker ved Selskabets Overmaastmaester. Finder Leverandøren sig ikke tilfreds med denne Afgjørelse, kan han forlange Sagen forelagt for Fernbanebestyrelsen, ved hvis Besemmelse om Vognenes Untagelighed eller Forkastelse efter disse Conditioner det skal have sit Forblivende uden Rettergang, og uden at Leverandøren skal kunne fordré Erstatning for Tab, bevirke ved Sagens Afgjørelse paa denne Maade.

§ 10.

Betalingen erlægges contant, safnart Vognene ere leverede og antagne som conditionsmæssige (§ 9). Saafremt Leverandøren er bosiddende i Udlændet, kan Liquidationen, saafremt han maatte ønske det, ske ved Bexler paa fort Sigt.

Saaforemt Vognene blive tilvirkede i Indlandet, kan Fabrikanten vente, at der under Arbeidets Udførelse efter Directionens Skjøn kan blive givet passende Forstud ester Attest fra Selskabets controllerende Ingenieur om de leverede Materialier og

udførte Arbeider; dog ville Forskudene i intet Fald overskrive ca. $\frac{3}{4}$ af det fuldførte Arbeides Værdi i Forhold til Contractsummerne og ikke blive udbetalte, uden at Fabrikanten godtgjør, at Vognene ere assurerede imod Flodsaaade, og deponerer Policerne herpaa hos Selskabet samt giver det Transport paa Forsikringssummerne.

Tilvirkes Vognene i Udlændet, ville Forskud først kunne ventes udbetalte, efterat de ere ankomne hertil og Opstillingen (§ 8) er paabegyndt.

§ 11.

Priserne kunne i Tilbudene opgives i dansk Rigsmont eller i anden bekjendt courant europæisk Møntfort. De opgives særskilt pr. Stykke for enhver af de i § 1 omhandlede Arter af Vogne i complet tjenstfærdig Tilstand uden Bremse, dog saaledes, at Selskabet frit leverer Hjul og Axler paa den eller de af de sjællandske Jernbaners Banegaarde, hvor Opstillingen skal ske.

Tillige opgives særskilt Prisen for en Bremse anbragt paa de dertil af Selskabet bestemte Vogne.

For Vogne med 2den Klasses Coupeer opgives Priserne særskilt for disse Coupeers Udstyring med polstrede Sæder med og uden Fjedre og særskilt for Udstyring med Nørssæder (cfr. § 5 af Specificationen).

Tillige maa det i Tilbudene angives, hvorvidt de alene ere gyldige, saafremt den hele Leverance overdrages samlet, eller for enkelte Vogne, og da hvor mange.

§ 12.

For den tro og neiagtige Opfyldelse af de overtagne Forpligtelser skal Leverandoren, naar det forlanges, stille en saadan Sikkerhed, som af undertegnede Direction maatte anses for betryggende for Selskabet.

§ 13.

I Tilsælde af Søgsmaal i Anledning af denne Leverance skal Leverandoren være forpligtet til at møde for Københavns Forligelsescommision samt til at lide Tiltale og Dom ved vedkommende Met samme steds, ligesom til at være underkastet den ved Forordningen af 25de Januar 1828 hjemlede hurtige Netsforsøgning.

§ 14.

Striftlige Tilbud med Udschrift „Ungaaende Levering af Vogne“ skulle indgives paa Selskabets Hovedkontoir paa Københavns Banegaard forinden den 10de Mai dette Aar. De Bydende ere pligtige til at staae ved deres Tilbud i 3 Uger fra ovennævnte Tid.

Directionen forbeholder sig at forkaste alle de gjorte Bud, eller at antage hvilket eller hvilke af disse den vil.

Directionen for de sjællandske Jernbaner, København,
den 30te Marts 1869.

Rothe.

Wenck.

Gotschalk.

Specification

angaaende Personvogne, Postvogne og Bagagevogne til
de sjællandske Fernbaner.

§ 1.

Vognkasserne.

Alt Træ, som anvendes, skal være sundt og fast, ligevoget uden skadelige Revner eller Knaster og fuldkomment tørt. Træ, som er tørret ved Dampning, tør under ingen Omstændigheder benyttes.

Til Undervognene (forsaavidt de bestaae af Træ), de Længde- og Tver-Rammehylffer, hvorpaa Kasserne bygges, samt til Dørstolper og Dørre skal der anvendes Egetræ. Til de øvrige Dele af Kasserne kan der anvendes Ege- eller Assetræ. Til Gulvene og Lofterne anvendes meget tørre, knastfrie Hyrrebræder i Dimensioner efter Legningerne.

Til Undervognenes Længderammer anvendes | — | formet valsedede Dragere af bedste Qualitet efter leveret Tegning i naturlig Størrelse. Disse Dragere skulle, forsaavidt de skulle benyttes til Vognene i 2 Etager, gives de paa Legningerne angivne Boninger; for de andre Vognes Vedkommende skulle de, forinden de anvendes, noisiagtigt afslettes paa alle Sider.

Alt Smedejern, som anvendes, skal være af bedste Qualitet og vise et homogent fintfornet eller langitrevlet Brud.

Alle deraf forfærdigede Dele skulle være smedede fuldkomment rene, glatte og trette, og de maa forinden Anbringelsen paa Vognene være affilede eller slebne; alle Binkler skulle smedes med stærkt afrundede Hjørner = ; at anvende stumpede Sveisninger er ikke tilladt.

Alle Huller i Smedejernsdelenes skulle frembringes under Boremaskiner og paa ingen Maade ved Smedning, under Stødmaskiner eller deslige.

Alle Støbejernsdele skulle fabrikeres af Jern, som viser en fin, graa Brudslade, og de skulle være støbte aldeles trette og rene paa Overfladerne.

Hullerne for Bolte o. s. v. i Støbejernsdelenes skulle børes og maa ikke tilveiebringes ved selve Støbningen.

Alle Træforbindelser indbyrdes, saavel som i Berøring med Ferndele, skulle stryges een Gang med varm Linoliefarnis og derefter umiddelbart forinden den endelige Samling foregaaer, endnu engang med ren Blyhvidtsfarve.

Til alle Struer skal der anvendes Whitworths Gevind. Endene af Struerne maa ikke springe frem udenfor Møtriferne med mere end 1 à 1½ Gevind, og Struerne Længde, skal ju steres herefter, forinden de anbringes paa Vognene. Møtriferne og Struehovederne for hver Sort og Dimension af Struer skulle være saa noisiagtigt ensartet bearbeidede, at een Struenøgle passer rigtig til dem alle.

Vognkasserne skulle have en ydre Beklædning af $\frac{1}{16}$ " tykke Jernplader, der skulle være omhyggeligt afflebne og spændte samt i een Længde naae fra Underkanten af Kassen til op under Bogntagene. De skulle forsynes med Dæklister, der paa Personvognene skulle være afrundede paa Yderkanten og paa Post- og Pakvognene rectangulaire .

Disse Beklædninger skulle udføres og befestes paa Kasserne paa det Ømhyggeliste. Fernpladerne skulle stryges indvendigt tvende Gange med ren Mønniesfarve.

Den udvendige Maling og Lakering af Bognene skal udføres paa det Solideste og Fuldkomneste paa følgende Maade: Efterat Fernpladerne o. s. v. ere affslæbne og aldeles rensede, grundes de med ren Blyhvidtsfarve; herefter spartles og afflibes Kasserne saa ofte, at hele Grunden fuldkomment er dækket med Spartelsfarve, i hvilket Diemed det er nødvendigt at foretage Spartlingen fire à fem Gange; derpaa males Bognene tvende Gange med graa Blyhvidtsfarve og derefter tre Gange med den Farve, som de endeligen skulle have. Derefter stryges de med Slibelak og afflibes, og endeligen lakeres de endnu en Gang med sin Bognlak. Personvognene af 1ste og 2den Klasse samt Bagagevognene skulle have en lysebrun, Personvognene af 3die Klasse en mørkegrøn Farve; ved de combinerede Personvogne af 2den og 3die Klasse males Afdelingen for 2den Klasse brun, den for 3die Klasse grøn. Overdelen af Kasserne ved alle Personvogne fra Binduerne af opad males og lakeres sort.

Tagene paa Bognene skulle dækkes med udmærket stærkt Seildug, vævet i een Brede; dette Seildug skal spændes paa et consistent Lag af en Masse, som er fremstillet af $\frac{1}{3}$ Blyhvidt, $\frac{2}{3}$ vandrevet Kridt og det fornødne Quantum Linoliefernisc; Tykkelsen af dette Lag skal være $\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$ ", og Seilduget skal spændes derover umiddelbart, efterat det er stroget paa Bogntaget. Naar Massen under Seildugen er blevet tør, stryges ovenpaa Dugen een Gang med ren Linoliefernisc, derefter trende Gange med god Spartelsfarve og endeligen endnu een Gang med god, graa Oliesfarve.

§ 2.

Hjul, Axler, Ejedre m. v.

a. Hjul og Axler: Fernbaneselskabet leverer frit til Fabrikanten paa de Stationer paa de fjællandske Baner,

hvør Bognenes Opsætning skal foregaae, Axlerne med Hjulene, men Fabrikanterne skulle besørge dem anbragte under Bognene, saaledes at disse kunne afleveres af ham i complet hjælpsærlig Stand. Der vil paa Forlangende blive leveret Fabrikanten Tegninger, som angive Axlernes og Hjulenes Dimensioner, forsaaadt disse have Indflydelse paa Bognenes Construction. Hjulenes Diameter paa Egeleranden er = $3' 3\frac{1}{4}"$ og paa Løbesladden = $3' 7\frac{1}{4}"$ à $3' 7\frac{3}{4}"$. De Tværssteller, hvorpaa Kasserne bygges, skulle, saavidt fornødent, udvælges paa Steder, hvor Hjulene anbringes.

- Axelbøssninger. Fabrikanten faaer leveret en complet Axelbøsning som Mønster, hvorefter alle Axelbøssninger til Bognene paa det Noiagtigste skulle udføres. Compositionen til Lagerpanderne, som støbes directe ind i Axelbøsnings-Overdelen, skal bestaae af 10 Dele Kobber, 10 Dele Antimon og 80 Dele Bancatin. Denne Composition skal blandes paa den Maade, at der først smeltes 10 Dele Kobber og 10 Dele Antimon sammen, og denne Blanding støbes ud i tynde Blader; derpaa smeltes efter 1 Del af denne første Blanding sammen med 4 Dele Bancatin, hvorefter Compositionen etter støbes ud i tynde Blader. Af den saaledes fremstillede Composition støbes Lagerpanderne ind i Axelbøssningerne.
- Axelgafler. Hertil vil der blive leveret Detailtegning, som viser deres Hoveddimensioner og Samlingsmaade.
- Bærefjedre. Ejedrene skulle fabrikteres af Ejeder-Støbe-staal (dog ikke Bessemer=Staal); Bladenes Brede skal være $3\frac{1}{2}"$ engl., de enkelte Blades Kanter skulle være af rundede: ■■■■■. De paa Hovedtegningerne

angivne Maal for Ejedrenes Længde fra Midte til Midte af Øphængningspunkterne gjælder for tom Bogn og = $3' 5"$ Bufferhøjde. Ved Bognenes fulde Belastning,

som for Bagagevognes Bedkommende er == 200 Ctr., og for Postvognene 150 Ctr., skulle Hjedrene endnu have en Pilhøide af mindst == 1".

I de Bærefjedre under Postvognene, som ere anbragte under den Ende, hvor det ambulante Postbureau findes, skal der være et Hjederblad mindre end i Hjedrene under den Del af Vognen, hvor Pakrummet findes.

Til Hjederhængejernene med Tilbehør leveres Detailtegning.

- e. Buffer og Trække-Apparater. Tykkelsen af Staalpladerne til disse Apparaters Hjedre skal ikke overstige $\frac{1}{4}$ ". Til Trækkestængerne med tilhørende Hager, Hjælpehjeder og Patent-Trækkehjeder, af hvilke sidste anbringes et Stykke i hver Ende af hver Vogn, leveres Detailtegninger. Bufferpladerne skulle nittes paa Hovederne af Bufferstængerne; de skulle dreies og bearbeides efter Detailtegning.

§ 3.

Bremser.

Bremserne skulle udføres efter Hovedtegningerne i et saadant Antal, som senere nærmere vil blive fastsat, og anbringes paa de Vogne, som ville blive angivne for Fabrikanten. Hængejernene for Bremsklodlene skulle være af Smedejern; af samme Materiale forserdiges de Knægte, hvori Bremsklodlene ophænges, og som boltes fast til Længderammerne. Trykkestængerne skulle bestaae af 2" trukne Gasrør med i Endene indsatte Gasler af Smedejern. Tverbominne, som forbinder to og to Bremshængejern retvinklet med Banens Axe, og i hvis Midte Trækket saavel som Trykket udøves, skulle forserdiges af aldeles fejfrit Ege- eller Assetræ og lægges paa øverste og nederste Flade med $\frac{3}{16}$ " tykke Fernplader, som holdes sammen med Træet ved $\frac{1}{2}$ " gjennemgaaende Nitter.

I de Tilbud paa Levering af Vogne, som indgives i

Henhold til disse Betingelser, skulle Priserne opgives særskilt for Vogne uden Bremse og for Anbringelse af saadanne.

Paa de med Bremser forsynede Vogne anbringes der Conducteur-Kalescher paa den Ende, hvor Bremselfruen befinder sig, og her anbringes tillige Trin til at komme op paa Bogntagene. De underste Opstigningstrin støbes efter Hovedtegningerne i et Stykke med Bufferhylsterne; paa Post- og Bagagevognene skulle samtlige Bufferhylstre være forsynede med saadanne paastøbte Trin. Kalescherne forserdiges af galvaniseret Jern og indrettes saaledes, at de kunne slæs ned og lægges langs Bogntagene.

§ 4.

Diverse.

- Løbestænger samt Haand- og Dørgreb. Alle Løbestænger skulle være af sort lakeret Smedejern. Haandgrebene ved Dørene til 1ste og 2den Klasses Coupeer skulle være af poleret Messing, ved Dørene til 3die Klasses Coupeer af sort lakeret Smedejern. Samtlige Dør- og Laasegrebe skulle være af poleret Messing. Alle Løbestænger og Haandgreb skulle bæfæstes til Vognkasserne ved Skruebolte og Mottrikker, og Skrueboltene skulle gaae helt gjennem de paagjældende Kassestolper.
- Laasene paa Dørene skulle være forarbeidede paa det Solideste og Hensigtsmæssigste. Paa hver Dør ved Personvognene anbringes foroven en Haldlaas med Hjeder og forneden et simpelt Overfald.
- Ydre Signallanterneholdere. Paa hvert Hjørne af hver Vognkasse anbringes der faste Holdere til Lanterner og Signalsiver efter leveret Detailtegning eller Prøve.
- Lanterner til Coupeernes Belysning. Efter Hovedtegningerne anbringes i Personvognene Lanterner, nemlig ved de combinerede 1ste og 2den Klasses Vogne 3 Str., ved de combinerede 2den og 3die Klasses Vogne

samt ved 3die Klasses Vogn 2 Str. i hver Vogn. Disse Lanterner har Fabrikanten at leverer i noie Overensstemmelse med de Prøvelanterner, der ville blive leverede ham. Lanternekasserne ovenpaa Vogntagene forfærdiges af Støb ejern og tættes paa det Solideste paa Dækken. Dækslerne over disse Lanternekasser skulle være af Fernplade og befæstede til Kasserne ved twende Charnierbaand.

Aabningerne i Coupeernes Skillevægge til Lanternerne skulle udfodres med hvidt lakeret Fernblik, hvori Lanternerne noie passer, og de beklædes udenom i selve Coupeerne med Hammer, der i 1ste og 2den Klasses Coupeer skulle bestaae af smagfuldt forarbeidet Nøddetræ og i 3die Klasses Coupeer af poleret Aftetræ. For det tilfælde, at Lanternerne ikke ere anbragte i Vognene, skal der tillige, for at udfylde Aabningerne for samme i Tagene og Skillevæggene, leveres Træklodse, som ere dannede efter Lanternens Form og have en Krave af Fernblik til at gibe over Aabningernes øverste Rande indeni Lanternekassen. Disse Træklodse skulle ved smaa Fernheder befæstes saaledes til Lanternekasserne, at de altid følge med Vognene.

Til Belysning af hver af de 2 Etages Personvogne skal der leveres 6 Str. Lanterner, hvoraf 4 Str. til underste og 2 Str. til øverste Etage. Angaaende disse Lanterners Beskaffenhed og Anbringelsesmaade for beholdes nærmere Bestemmelse.

- Vinduerne skulle forfærdiges meget solide og stærke. Winduesrammerne skulle i 1ste og 2den Klasses Coupeer være af amerikansk Nøddetræ, i 3die Klasses Coupeer og i Bagagevognene af slantt Aftetræ. Glasset skal være godt Dobbeltglas. De bevægelige vinduer i Vogndorene skulle fastholdes i deres Løb med lange Fjedre, saaledes at de under Farten ikke rasle og ikke let kunne komme i

Norden. Samtlige vinduer maa være saa noigagtigt forarbeidede, at hvert enkelt vindue kan benyttes i hvilensomhelst Winduesaabning af samme Vognklassse. I Winduesløbene anbringes forneden i Dørene meget solidt befæstede og med Hilt belagte Traverser, hvorpaa vinduerne hvile, naar de ere i deres dybeste Stilling. De smaa Klapper i Underdelen af Dørene, igjennem hvilke man kan efterse og rense Winduesløbene, forfærdiges af lakerede Fernplader og lukkes med Dornnøgle, saa at Uvedkommende ikke kunne aabne dem. I Coupeerne af 1ste Klassse skulle disse Klapper beklædes med samme Overtræk som Dørene. Sidenvinduerne i 1ste og 2den Klasses Coupeerne indsættes faste og meget tætte, og Karmene omkring disse vinduer beklædes med poleret amerikansk Nøddetræ.

I Postvognene skulle de twende største vinduer i Enden af Vognenes længdesider være faste, de twende mindre vinduer skulle indrettes til at flyde ned. Disse vinduer forfærdiges ligesom vinduerne til 2den Klasses Coupeer og forsynes, ligesom disse, med Skydegardiner.

- Baastrifter, som skulle anbringes paa Vogntasserne, saasom Numerering, Betegnelse af Klasserne o. s. v., ville senere blive bestemte.

§ 5.

Coupeerne Udstyring.

Paa Forlangende vil der blive paavist Fabrikanten Coupeer i de paa de sjællandske Baner for Tiden tilstedevarerende Vogne, efter hvilke Udstyringen af Coupeerne i de nye Vogne i det Væsentlige skal udføres, dog under Tagtagelse af de i det Efterfølgende givne Forstifter.

De paagjældende Vognes Nummere skulle paa en tydelig og let ionefaldende Maade anbringes i alle Vognafdelinger.

Dette Nummer skal i 1ste og 2den Klasses Coupeer være malet paa smaa Porcellainsplader, i 3die Klasses Coupeer paa hvidtlakerede Ternplader.

Coupeer af 1ste Klasse. Til Polstring skal der anvendes bedste Krølhaar og saakaldet Skovhaar. Sæderne polstres glatte, Ryg- og Sidemadraterne samt Overtrækket over Dørenes Underdel afhæftes. Sæderne og Rygmadraterne forsynes med det tilstrækkelige Antal forkobbrede Springsjedre for at opnææ en ensformet, passende Elasticitet. Over Hjedrene i Sæderne skal der spændes et Traadnet, hvorved alle Hjedrene paa een Gang kunne komme til Virkning. Overtrækket over Sæderne, Ryg- og Sidemadraterne og over Dørenes Underdel skal bestaaæ af blaat Klæde efter leveret Prøve. Under dette Klædesovertræk skal der anbringes et Overtræk af godt, stærkt Lærred over Polstringsmaterialet. Paa Hoved- og Armlænerne skal der anbringes løse tynde Puder til at optage Hædt og Smuds. Sidenæggene og Lofterne skulle betrækkes med fint Bordug efter leveret Prøve. Ligefedes vil der blive leveret Prøve af Bordterne til vinduesbaandene og Armlængterne, som skulle anbringes langs Dør-aabningerne over Sæderne. Dørene skulle beklædes forneden i en Høide af ca. 6" med Brysseler Tæppetøi. Over alle Sæderne skal der anbringes Net til Henlægning af let Reisegods, dog skulle disse Net ikke, saaledes som Tegningen viser det, gaae uden Afbrydelse igjennem hele Vognens Brede, men lade i Midten under Lanternerne et frit Rum af 21" Bredde, saa at Lyset fra Lanternerne uhindret kan falde ind i Coupeerne. Mætholderne skulle være af lys bronceret Messing-Støbegods. I Nummet over Nettene, der hvor Reisegodset opbevares, paaskrues paa Væggernes Bordugsbeklædning en 4 à 6" bred poleret List af amerikansk Nødetræ for dermed at beskytte Bordugsbeklædningen imod Beskadigelse. I Nabningen imellem de tvende Net paa den Side af Coupeen, hvor der fun findes, de tvende Stole, anbringes under Lanternen et

lille ovalt Speil med Namme af poleret Nødetræ; ydre Brede af Speilrammen skal være 14", ydre Høide af samme 12". Gulvet belægges over det Hele med stærkt og tykt Bordug-Tæppetøi, under hvilket der skal anbringes et Læg Tilt. Til hver Coupee skal der tilsige medfølge et tykt Kokustæppe til Winterbrug og et tyndere Tæppe af Manilla-hamp til Sommerbrug, begge efter Prøve. Gardinerne til vinduerne skulle forstådiges af blaat Atlas-Thibet efter Prøve; disse Gardiner skulle i Midten over vinduerne i Dørene gribe ca. 6" over hinanden, til hvilket Diemed Gardinernes Løbestænger paa hver Side af Coupeen skulle anbringes i twende Dele, som ere noget forsatte imod hinanden.

Paa hver Dør anbringes paa inderste vindueskarm, omtrænt i Midten imellem vinduesbaandet og Laafesiden, et Cigar-Afslæbæger efter leveret Prøve. Alle synlige Snedkerarbeider, saasom vinduesarme, Gesimslister, Kammerne til Luftventilerne o. s. v., forstådiges af poleret amerikansk Nødetræ, Skyderne i Luftventilerne af poleret Ahorntræ.

Coupeer af 2den Klasse. Polstringsmaterialet og Polstring i 2den Klasses Coupeer skal være ligesom i 1ste Klasse. Paa Planerne ere Sæderne i 2den Klasses Coupeer tegnede uden Hjedre, men i Tilbudene skulle angives særligt Priserne pr. Coupee for Sædernes Polstring uden Hjedre, saaledes som angivet paa Tegningerne, og for deres Polstring med Hjedre ligesom i 1ste Klasses Coupeer, samt for deres Forsyning med Nøræder. Ved Aflutning af den endelige Contract vil det nærmere blive bestemt, hvilken af disse Udstyringsmaader der vil blive valgt. Overtrækket af Stolene og Ryg- og Sidemadraterne skal bestaaæ af drapsfarvet Klæde efter Prøve. Paa Hoved- og Armlænerne anbringes smaa løse Puder ligesom i 1ste Klasse. Endevæggene og Siderne arbeides i Tyldinger, selve Tyldingerne udslaaes med egentræsmalet Bordug, som rundtom forsynes med smaa Listen af poleret Nødetræ; Kammerne omkring Tyldingerne males og lakeres

egetræesfarvet. Løsterne betrækkes med Bordug malet lig Ahorntræ; Bordugen besættes med 4 Str. polerede Lister af Noddetræ (een i hver Ende og twende i lige Afstand derfra). Binduesbaandene skulle være af sort lakeret Læder. Dørene beklædes under Bindueskarmene med Jernplader malede lig Ahorntræ. Net over Sæderne anbringes ligesom i 1ste Klassé. Netholderne skulle være af mørkt bronceret Messing-Støbegods. I begge Endevæggene af Vognene løbe Nettene uden Afbrydelse gjennem hele Vognens Brede. I hver Coupee anbringes et lille Speil ligesom i 1ste Klassés Coupeer. Gulvet beklædes noigagtigt som i 1ste Klassé med faste Tæpper, og leveres ligeledes til hver Coupee twende løse Tæpper af samme Art som de for 1ste Klassé forestrevne. Med Hensyn til Gardinerne og sammes Dphængning gælder det Samme, som ved 1ste Klassé er forestrevet. Det Samme er Tilfældet med Cigar-Askebægerne, hvilke dog kun anbringes i begge Endecoupeer af hver Vogn, saavel som med Hensyn til alle Snedkerarbeiders Udførelse.

Coupeer af 3die Klassé. Sidevæggene, Sæderne og Ryglænerne males lig Egetræ, Løsterne lysegrønne og overtækkes Alt twende Gange med Copallak. Ifstedsfor Net anbringes paa alle Stillevæggene, som gaae indtil Loftet, Hylde af tynde Bræder, som hvile paa Holdere af Støbejern. I de combinerede Personvogne af 2den og 3die Klassé er i 2den Klassés Coupeerne tegnet et Sæde polstret uden Fjedre og et forsynet med Nørslætning (Nammen af hvidt Vogetræ). I Henhold til hvad der ovenfor er bestemt, skal der i Tilbudene for alle Vogne med 2den Klassés Coupeer førstilt angives Priserne for

- Vognen uden Sæder i 2den Klassés Coupeer,
- Vognen med polstrede Sæder uden Springfjedre, pr. Coupee,
- Vognen med polstrede Sæder med Springfjedre, pr. Coupee,
- Vognen med Nørscæder, pr. Coupee.

I Tegningen af Vognene i 2 Etager ere alle Coupeer

angivne som 3die Klassés Coupeer. I Tilbudene skal det førstilt angives, hvilken Tillægsbetaling der fordres pr. Coupee, saafremt Selskabet maatte forlange, at nogle Coupeer i nederste Etage skulle udstyres som 2den Klassés Coupeer med Nørscæder.

§ 6.

I Bureauet i Postvognene skal Gulvet forsynes med et fast Bordugstæppe ligesom i 2den Klassés Coupeer, og til hvert Bureau skal der desuden leveres et tykt Kokustæppe.

Til dette Bureau leveres endvidere en Dvn efter Angivelsen paa Tegningen, og et Ventilationsapparat anbringes i den paa Tegningen angivne Hætte i Vognindækket.

Den indre Udstyring af Postbureauet og dets Forsyning med Reoler, Stole, Servante m. v. er Leverandøren uvedkommende.

Directionen for de Sjællandske Jernbaner, København,
den 30te Marts 1869.

Rothe.

Wenck.

Gotschalk.

Den den Contraktz gennemgået der Division
der parlantskiftebaner paa nummer 1442
hvorom Hantverk Wollbaum & Co. betroffende
din henværing mod Møgner gøjedes.
Den Division der parlantskiftebaner. Als henværing
København d. 21. juni 1869. Elburg d. 23. juni 1869.

Doktor Herrem gennemskrevet
Betingelser.

for Levering af Hestevogne, aabne og lukkede Godsvogne
samt Tømmertransportvogne til de sjællandiske
Jernbaner.

§ 1.

Det sjællandiske Jernbaneselskab ønsker leveret:

30 à 35	Stkr.	lukkede Vogne,
30 à 40	—	aabne Godsvogne à 200 Cent.,
50 à 60	—	do. do. à 120 —
10 à 20	—	Tømmertransportvogne,
6 à 10	—	Hestevogne.

Det nøiagtige Antal vil blive bestemt ved den eller de
Contracter, som afdeltes paa Grundlag af de i Henvold til
disse Betingelser indgivne Tilbud.

§ 2.

Vognene skulle bygges i nøiagtig Overensstemmelse med
de approberede Tegninger, der ere fremlagte paa Selskabets
Overmaastmesters Contoir paa Københavns Banegaard, den
vedføede Specification, de efterfølgende Bestemmelser samt
de Detailtegninger og nærmere Angivelser, som ville blive
meddelte Fabrikanten.

Afgivelser fra Tegningerne og Specificationerne maa kun
finde Sted med bestemt skriftligt Samtykke af den eller de
Bedkommende, hvem det maatte blive overdraget, paa Jern-
banebestyrelsens Begne, at føre den specielle Control med
Arbeidets Udførelse.

20 1786
1869

Saa fremt det skulle befindes, at det maatte være forglemt paa Tegningerne eller i Specificationerne at angive nogen Del, som maatte være fornøden til Fremstilling og passende Udstyring af Vogne af den her omhandlede Art, skulle de dog leveres og anbringes af Fabrikanten, som om de vare angivne paa Tegningerne og i Specificationen, uden at han skal være berettiget til derfor at fordre nogen Tillægsbetaling, saaledes at han skal være pligtig til for de i hans Tilbud angivne Priser at levere Vogne af den i § 1 angivne Art med alle tilhørende Dele, alene med de i det Følgende udtrykkeligt angivne Undtagelser og navnligt med Undtagelse af Hjul og Axler, som han dog skal anbringe under Vognene. Disse skulle derefter leveres i fuld tjenstdygtig Stand paa en eller flere af de sjællandske Jernbaners Stationer.

§ 3.

Alle Materialier, som anvendes til Vognenes Bygning, skulle være de fortrinligste og bedste i sin Art, og alt Arbeide skal udføres med den først mulige Nøiagtighed og Soliditet, saa at der tilveiebringes et varigt og fortrinligt Fabrikat.

Det forudsættes, at Fabrikanten ved at overtage Leverancen efter de fremlagte Tegninger og Specificationer anerkender, at der efter disse kan leveres et Fabrikat af den ovenfor angivne Beskaffenhed, og han skal ikke kunne fri sig fra Ansvar for senere mulige Fejl og Mangler ved Vognene ved at foregive Mangler ved Tegning eller Bestrивelse.

§ 4.

Alle paa Tegningerne og i Specificationen samt senere Detailtegninger og nærmere Bestemmelser angivne Maal ere engelske Maal, naar ikke Andet udtrykkeligt er bestemt.

§ 5.

Der forbeholder Jernbaneselskabet Net til at lade Fabricationen controllere i Leverandørens værksteder, hvorfor

Selskabets med en saadan Control betroede Ingenierer skulle have fri Adgang til disse Værksteder, og tilladelse til at lade anstille alle de Undersøgelser af og Prøver med de leverede Materialier, som de maatte anse for fornødne. De Materialier, som de maatte forlæste, tor ikke anvendes, og det Arbeide, som de kassere, skal omgjøres. Fabrikanten skal levere Controllen den Assistance, som den maatte fordre til Udførelse af de omhandlede Undersøgelser og Prøver, uden at være berettiget til at fordre Erstatning derfor eller for Materiale og Arbeide, som kasseres.

Senest 14 Dage forinden Arbeidet paabegyndes, skal Fabrikanten underrette Selskabet derom og indhente dets Erklæring om, hvorvidt det vil gjøre Brug af sin Net til at lade Arbeidet controllere under Udførelsen. Hvad enten dette sør eller ikke, finder den endelige Antagelse først Sted, efterat Vognene ere leverede her og af Selskabets Overmaastinimester anerkendte for at være contractmæssige samt prøvede paa den Maade, som han maatte finde nødvendig.

§ 6.

Fabrikanten skal selv skaffe den fornødne Plads, Værksteder, Redstaber m. v. til Vognenes Forfærdigelse, men, saafremt han maatte ønske det og Banernes Driftsforhold maatte tillade det, vil Selskabet paa en eller flere af de sjællandske Jernbaners Banegaarde indrømme ham den fornødne Plads til den endelige Sammenstilling af de færdige Vogne og tillade ham dertil at benytte de Remiser og Slure, som forefindes, og som Selskabet midlertidigt maatte kunne undvære fra anden Anwendung; dog kan en saadan Afbenyttelse af Selskabets Pladse og Bygninger i ethvert Fald ikke forventes indrømmet for et længere Tidsrum end høist 3 Maaneder forinden den Tid, da Vognene skulle være afleverede i tjenstdygtig Stand (§ 8).

§ 7.

Saaforent Vognene enten i enkelte Dele eller samlede blive indførte fra Udlændet, er den derpaa hvilende Indførsels-told til Statskassen Leverandøren ivedkommende, hvorimod han saavel i dette Tilfælde som ved soværtis Tilsørel fra andet Sted i Indlandet har at udrede alle paa Vognene hvilende Havne- og Bropenge og andre kommunale eller privatretlige Afgifter.

§ 8.

Vognene skulle leveres i complet tjenestfærdig Stand paa en eller flere Stationer paa de sjællandske Baner, som blive nærmere at bestemme, senest den 1ste September 1870.

Før at denne Termin kan overholdes, skal Opstillingen af Vognene paa de Stationer, hvor de skulle leveres, paa-begyndes senest 6 Uger forinden bemeldte Termin.

Fra Terminen for Opstillingens Paabegyndelse maa der iføn ikke med Fernbanebestyrelsens udtrykkelige Samtykke, det iføn kan ventes meddelt, saafremt Leverandøren maatte være i stand til at bevise paa en efter Fernbanebestyrelsens Skøn tilfredsstillende Maade, at han har truffet Dispositioner, der sætte ham i stand til at overholde den endelige Leveringstermin, uagtet Opstillingen begynder senere end ovenfor bestemt.

Saaforent den ovenfor angivne Tidstermin overskrives, skal Fernbanebestyrelsen være berettiget til en ten ganske at fratauge Leverandøren Leverancen og at anslasse Vognene, hvorsomhelst den finder for godt, for hans Negning og til saadanne Priser, for hvilke de kunne erhøldes, og mod hvilke der fra Leverandørens Side ikke skal kunne reises nogen gyldig Indsigelse, eller til at paalægge ham efterfølgende Mulakter, nemlig for hver Dag, Opstillingen uden Directionens Samtykke begynder senere end ovenfor bestemt, en Mulkt af 20 Rdl. Nigsmønt, og for hver Dag, den endelige Afslevering før

senere end forestrevet, en Mulkt af 3 Rdl. for hver ikke i rette Tid afsleveret Vogn af conditionsmæssig Beskaffenhed.

Fernbanebestyrelsen forbeholder sig Ret til at indeholde disse Mulakter i den Leverandøren ellers tilkommende Betaling, og han er derhos pligtig til at erstatte Selskabet al den Skade og alt det Tab, som det maatte lide ved Contractens Misligholdelse fra hans Side.

§ 9.

Bedømmelsen af, hvorvidt de leverede Vogne ere af conditionsmæssig Beskaffenhed, sker ved Selskabets Overmaskinmester. Finder Leverandøren sig ikke tilfreds med denne Afgjørelse, kan han forlange Sagen forelagt for Fernbanebestyrelsen, ved hvis Bestemmelse om Vognens Antagelighed eller Forkastelse efter disse Conditioner det skal have sit Forblivende uden Nettergang, og uden at Leverandøren skal kunne fordré Erstatning for Tab, bevirke ved Sagens Afgjørelse paa denne Maade.

§ 10.

Betalingen erlægges contant, safnart Vognene ere leverede og antagne som conditionsmæssige (§ 9). Saafremt Leverandøren er bosiddende i Udlændet, kan Liquidationen, saafremt han maatte ønske det, ske ved Begler paa fort Sigts.

Saaforent Vognene blive tilvirkede i Indlandet, kan Fabrikanten vente, at der under Arbeidets Udførelse efter Directionens Skøn kan blive givet passende Forskud efter Mønstret fra Selskabets kontrollerende Ingenieur om de leverede Materialier og udførte Arbeider; dog ville Forskudene i intet Fald overskrive ca. $\frac{2}{3}$ af det fuldførte Arbeides Værdi i Forhold til Contractsummerne og ikke blive udbetalte, uden at Fabrikanten godtgør, at Vognene ere assurerede imod Glævaade, og deponerer Policerne herpaa hos Selskabet samt giver det Transport paa Forsikringssummerne.

Tilvirkes Vognene i Udlændet, ville Forstud først kunne ventes udbetalte, efterat de ere ankomne hertil og Opstillingen (§ 8) er påabegyndt.

§ 11.

Priserne kunne i Tilbudene opgives i dansk Rigsmønt eller i anden bekjendt courant europeisk Møntsart. De opgives særskilt pr. Stykke for enhver af de i § 1 omhandlede Arter af Vogne i complet tjenstfærdig Tilstand uden Bremse, dog saaledes, at Selskabet frit leverer Hjul og Axler paa den eller de af de sjællandske Fernbaners Banegaarde, hvor Opstillingen skal ske.

Tillige opgives særskilt Prisen for en Bremse anbragt paa de dertil af Selskabet bestemte Vogne.

Det maa derhos i Tilbudene angives, hvorvidt de alene ere gyldige, saafremt den hele Leverance overdrages samlet, eller for enkelte Vogne, og da hvor mange, hvorved dog bemærkes, at Leverancen af eensartede Slags Vogne ikke vil blive delt mellem flere Leverandører, med mindre ganzte særlige Forhold skulde give Anledning dertil.

§ 12.

Før den tro og noigtige Opfyldelse af de overtagne Forpligtelser skal Leverandøren, naar det forlanges, stille en saadan Sifferhed, som af undertegnede Direction maatte anses for betryggende for Selskabet.

§ 13.

I Tilfælde af Søgsmaal i Anledning af denne Leverance skal Leverandøren være forpligtet til at møde for Københavns Forligelsescommission samt til at lide Tiltale og Dom ved vedkommende Ret samme steds, ligesom til at være underkastet den ved Forordningen af 25de Januar 1828 hjemlede hurtige Rettsforsøgning.

§ 14.

Skriftlige Tilbud med Udstrift „Angaaende Levering af Vogne“ skulle indgives paa Selskabets Hovedkontoir paa Københavns Banegaard forinden den 31te Mai d. A. De Bydende ere pligtige til at staae ved deres Tilbud i 3 Uger fra ovennævnte Tid.

Directionen forbeholder sig at forkaste alle de gjorte Bud, eller at antage hvilket eller hvilke af disse den vil.

Directionen for de sjællandske Jernbaner, København,
den 15de April 1869.

Røthe.

Wenck.

Gotschalk.

Specification

angaaende Hestevogne, lufkede og aabne Godsvogne
samt Sommertransportvogne til de sjællandfse
Jernbaner.

§ 1.

Almindelige Bestemmelser.

Alt Træ, som anvendes, skal være sundt og fast, ligevægtet, uden skadelige Revner eller Knaster og fuldkomment tørt. Træ, som er tørret ved Dampning, tør under ingen Omstændigheder benyttes.

Til Undervognene (forsaavidt de bestaae af Træ), de Længde- og Tvær-Ramstikker, hvorpaa Kasserne og Fadningerne bygges, og til samtlige Stolper og Tværforbindelser m. v. skal der anvendes Egetræ. Dæksprygleerne i de lufkede Vogne skulle forfærdiges af stærkt Asketræ. Til Gulvene, Kassebæksædningerne, Fadningerne og Lofterne i de lufkede Vogne anvendes meget tørre, knastfrie Fyrre-Planker og Bræder i Dimensioner efter Tegningerne.

Til Undervognenes Længderammer anvendes |---| formet valdede Dragere af bedste Qualitet efter leveret Tegning i naturlig Størrelse. Ved Sommervognene forstærkes disse Dragere ved Fladjern, der nittes paa Under- og Oversiderne. Dragere til aabne Godsvogne à 120 Centners Bæreevne gjøres af noget svagere Dimensioner end Dragerne til de øvrige Vogne. Alle Dragere skulle, forinden de anvendes, nøiagtigt afslettes paa alle Sider.

Alt Smedejern, som anvendes, skal være af bedste Qualitet og vise et homogent fintkornet eller langtrevlet Brud.

Alle deraf forfærdigede Dele skulle være smedede fuldkomment rene, glatte og tætte, og de maa forinden Anbringelsen paa Vognene være affilede eller slebne; alle Binkler skulle smedes med stærkt afrundede Hjørner = ; at anvende stumpe Sveisninger er ikke tilladt.

Alle Huller i Smedejernsdelene skulle frembringes under Boremaskiner og paa ingen Maade ved Smedning, under Stødmaskiner eller deslige.

Alle Støbejernsdele skulle fabrikeres af Jern, som viser en fin, græd Brudsblade, og de skulle være støbte aldeles tætte og rene paa Overfladerne.

Hullerne for Bolte o. s. v. i Støbejernsdelene skulle bores og maa ikke tilveiebringes ved selve Støbningen.

Alle Træforbindelser indbýrdes, saavel som i Børering med Fernde, skulle stryges een Gang med varm Linolie-ferniss og derefter, umiddelbart forinden den endelige Samling foregaar, endnu engang med ren Blyhvidtsfarve.

Til alle Skruer skal der anvendes Whitworths Gevind. Enderne af Skruerne maa ikke springe frem udenfor Møtrikerne med mere end 1 à $1\frac{1}{2}$ Gevind, og Skruernes Længde skal justeres herefter, forinden de anbringes paa Vognene. Møtrikerne og Skruhovederne for hver Sort og Dimension af Skruer skulle være saa nøiagtigt ensartet bearbeidede, at een Skruenogle passer rigtig til dem alle.

§ 2.

Hjul, Axler, Fjedre m. v.

a. Hjul og Axler: Jernbaneselskabet leverer friit til Fabrikanten paa de Stationer paa de sjællandfse Baner, hvor Vognenes Opstætning skal foregaae, Axlerne med Hjulene, men Fabrikantene skulle besørge dem anbragte under Vognene, saaledes at disse kunne afdeleres af ham

i compleet tjenstfærdig Stand. Der vil paa Forlangende blive leveret Fabrikanten Tegninger, som angive Axlernes og Hjulenes Dimensioner, forsaavidt disse have Findflydelse paa Vognenes Construction. Hjulenes Diameter paa Egefrandsen er = $2' 9\frac{3}{8}$ " og paa Esbesladden = $3' 2"$ à $3' 2\frac{1}{4}$ ".

b. Axelbøsnings. Fabrikanten faaer leveret en compleet Axelbøsnings som Mønster, hvorefter alle Axelbøsninger til Vognene paa det Nøiagtigste skulle udføres, hvorved bemærkes, at Axelbøsningerne til Vogne à 120 Centners Væreevne ere noget mindre end til de øvrige Vogne. Compositionen til Lagerpanderne, som støbes directe ind i Axelbøsnings-Overdelen, skal bestaae af 10 Dele Kobber, 10 Dele Antimon og 80 Dele Bancatin. Denne Composition skal blandes paa den Maade, at der først smeltes 10 Dele Kobber og 10 Dele Antimon sammen, og denne Blanding støbes ud i tynde Blader; derpaa smeltes efter 1 Del af denne første Blanding sammen med 4 Dele Bancatin, hvorefter Compositionen efter støbes ud i tynde Blader. Af den saaledes fremstillede Composition støbes Lagerpanderne ind i Axelbøsningerne.

c. Axelgafler. Hertil vil der blive leveret Detailtegning, som viser deres Hoveddimensioner og Samlingsmaade.

d. Bærefjedre. Fjedrene skulle fabrikeres af Cement-Fjederstaal (dog ikke Bessemer-Staal); Bladenes Brede skal ved Vognene à 120 Centners Væreevne være 3", ved de øvrige Vogne skal den være $3\frac{1}{2}$ " engl., de enkelte Blades Kanter skulle være afrundede:

De paa Hovedtegningerne angivne Maal for Fjedrenes Længde fra Midte til Midte af Øphængningspunkterne gjælder for tom Vogn og = $3' 5"$ Bufferhøide. Ved Vognens fulde Belastning, som for Hestevognene er

regnet til 120 Centner og for de øvrige Vogne er angiven paa Hovedtegningerne, skulle Fjedrene endnu have en Pilhøide af mindst = 1". Antallet af de enkelte Blade i hver Fjeder overlades Fabrikanten at bestemme efter de her fastsatte Betingelser, dog skal dette Antal under ingen Omstændigheder være mindre end paa Hovedtegningerne angivet. Fjederringene til de enkelte Blades Samling i Midten skulle være hølede allevegne, og Lapperne, hvorved de hvile i Axelbøsningerne, måa være dreiede og befinde sig nøiagtigt i Fjedrenes Midte; disse Fjederringe børstes ved Hjælp af Strumpring meget solidt paa deres Sted paa Fjedrene. Hullerne i Fjederbladenes Midte, som ere fornødne ved Fjedrenes Fremstilling, skulle have den mindst mulige Størrelse og paa ingen Maade overstrude en Diameter af $\frac{1}{4}$ ".

Til Fjederhængejernene med Tilbehør leveres Detailtegning. De elastiske Buffer- og Trælle-apparater skulle efter Hovedtegningerne forsynes med vulcaniserede Gummiringe af fortrinligste Qualitet, og forbeholder Jernbaneselskabet sig senere at bestemme, om det vil levere Fabrikanten disse Gummiringe til Paasætning paa Vognene, eller om det vil overlade Fabrikanterne paa egen Bekostning at tilveibringe Gummiringene. Priserne paa Vognene maa derfor opgives saavel forsynede med Gummiringene som uden disse, dog med Forpligtelse til at anbringe dem paa Vognene. Til Bufferne vil Fabrikanten faae leveret en Detailtegning i naturlig Størrelse; Bufferpladerne skulle nittes paa Hovederne af Bufferstængerne; de skulle dreies og forarbeides paa det Nøiagtigste.

Til Trælestængerne med tilhørende Hager, Hjælpefjeder og Patent-Trælefjeder, af hvilke sidste anbringes et Stykke i hver Ende af hver Vogn, leveres Detail-

tegninger. Gummiringene til Træfeapparaterne skulle have de samme Dimensioner, som de til Bufferne.

Gernstiverne imellem de enkelte Gummiringe saavel i Buffer- som i Træfeapparaterne, skulle have en Dykkelse af $\frac{1}{8}$ "; de skulle være stærkt forzinkede, og paa Stabejernssladerne, imod hvilke Gummiringene støtte sig, skal der lægges tynde Silver af Binkblit imellem Gernet og Gummiringene.

§ 3.

Bremser m. v.

Bremserne paa de forskellige Arter af Vogne — Hestevogne og Sommervogne undtagne — skulle udføres efter Hovedtegningerne i et saadant Antal, som senere nærmere vil blive fastsat, og anbringes paa de Vogne, som ville blive angivne for Fabrikanten.

Hængejernene for Træ-Bremseklojdene skulle være af Smedejern; af samme Materiale forfærdiges de Knægte, hvori disse Hængejern ophænges, og som holdes fast til Længderammerne.

Trykfestængerne skulle bestaae af 2" trukne Gasrør med i Enderne indsatte Gasler af Smedejern. Tverbomimene, som forbinder to og to Bremshængejern retvinklet mod Banens Axe, og i hvis Midte Trykket udøves, skulle forfærdiges af aldeles fejfrigt Ege- eller Afsetræ, og belægges paa øverste og nederste Flade med $\frac{3}{8}$ " tykke Fernplader, som holdes sammen med Træet ved $\frac{1}{2}$ " gjennemgaaende Mitter.

Paa de med Bremser forsynede lukkede Godsvogne anbringes der Conducteur-Kalescher af galvaniseret Jern paa den Ende, hvor Bremsestruen befinder sig, og her anbringes tillige Trin til at komme op paa Vognaget. Kaleschen indrettes til at kunne slæaes op og ned. Ved de åbne med Bremse forsynede Godsvogne forbindes Endevæggen, hvor

Bremsestruen befinder sig, uroffeligt fast med Undervognen og Sidevæggen, og der anbringes efter Hovedtegningerne paa denne Endevæg et åbent Conducteursæde med Opstigningstrin. Det andet Opstigningstrin nedenfor støbes efter Hovedtegningerne og efter Detailtegningerne til Bufferapparaterne ved alle Bremsevogne i et Stykke med Bufferhylstrene.

I de Tilbud paa Levering af Vogne, som indgives i Henhold til disse Betingelser, skulle Priserne opgives særskilt for Vogne uden Bremse og for Anbringelse af saadanne.

Tæste Signallanterne=Holdere efter leveret Detail-tegning eller Prøve anbringes paa hvert Hjørne af hver Vognkasse ved de lukkede Godsvogne og ved Hestevognene.

De Paaskrifter, som skulle anbringes paa Vognene, saasom Numerering, Angivelse af Værekraften o. s. v., ville senere blive bestemte.

§ 4.

Særlige Bestemmelser for de forskellige Arter af Vogne.

1) Hestevogne. Vognkassens ydre Beklædning skal bestaa af 1" tykke, meget tørre og knastfri Fyrrebræder, sammensatte efter Hovedtegningen. Efter denne udpolstres det Indvendige af Vognkassen paa de bevægelige Skillevægge, paa Søilerne og under Dækket paa det Sted, hvor Hestehovederne ville befinde sig. Alle fire Døre forfærdiges af Egetræ og beklædes med Fyrrebræder. I Dørene paa Længdesiderne anbringes et Bindue og indenfor samme en solidt forarbeidet Lem af Fyrretræ i Ramme af Afsetræ, som begge efter Behov kunne hæves og sænkes i Løb, som ere anbragte i Dørrammen; naar de ere hævede i veiret, op-hænges de paa Kroge, som ere anbragte paa det øverste Tverrammestykke af Døren. Til Luknings-Apparatet for de store Døre i Enderne af Vognen vil blive leveret Detail-tegning, hvis saadant forlanges.

Lufttrækket gjennem Faloufierne langs Vognkassens Længdesider skal indrettes saaledes, at det kan reguleres indvendig fra, som Tegningen viser det. Faloufierne holdes i den hvergang ønskede Stilling paa Kroge, som anbringes muligt højt i Vognkasserne.

I Loftets Midte anbringes et almindeligt Ventilationsapparat efter Hovedtegningen; det maa kunne aabnes og lukkes indvendig fra; dette Ventilationsapparat, med tilhørende Regnhætte paa Bogntaget, forsærdiges meget solidt af galvaniseret Jernplade.

Lægene paa Vognene skulle dækkes med udmarket stærkt Seildug, vævet i een Brede; dette Seildug skal spændes paa et consistent Lag af en Masse, som er fremstillet af $\frac{1}{3}$ Blyhvidt og $\frac{2}{3}$ vandrevet Kridt og det fornødne Quantum Linolieferniss; Tykkelsen af dette Lag skal være $\frac{1}{2}$ " à $\frac{3}{4}$ ", og Seilduget skal spændes derover umiddelbart efterat det er stroget paa Bogntaget. Naar Massen under Seildugen er blevet tør, stryges ovenpaa Dugen een Gang med ren Linolieferniss, derefter twende Gange med Spartelfarve og endelig endnu een Gang med god, graa Oliefarve.

Den indvendige Maling og Lakering af Vognene skal udføres paa det Solideste og Fuldkomneste paa følgende Maade: Hele Vognkassen stryges først een Gang med varm, ren Linolieferniss og derefter een Gang med ren Blyhvidts-Grundfarve. Herefter følger en to Gange gjentagen Anstrygning med den Oliefarve, som Vognene skal have, og endelig lakeres hele Vognen een Gang med god Copallat.

Indeni Vognkassen stryges een Gang med reen Blyhvidts-Grundfarve og derpaa to Gange med den Oliefarve, som det Indvendige af Kassen skal have.

Hestevognene skulle udvendigt have en mørkebrun Farve; dog skulle alle Ferndele paa Kassen samt Undervognene være sorte; indvendigt males Kasserne med alt Tilbehør med en mørkegraa Farve, undtagen alle Jernbeslag, hvilke skulle blive sorte.

2) Lukkede Godsvogne. Vognkasserne skulle beklædes udvendigt paa Kassestolperne over det Hele med $\frac{3}{4}$ " tykke, meget tørre og knastfrei Tyrrebræder og forsynes indvendigt paa disse Stolper endnu engang med en Beklædning af 4" brede Tyrretreæsbræder af 1" Tykkelse, saaledes at der fremkommer et frit Mellemrum af 5" Bidde.

I den ene Endevæg af Vognkassen anbringes en Dør paa meget kraftige Hængsler med Lufningsindretning, som ved Hestevognene angivet. Dørrammerne skulle være af Egetræ. Indenfor denne Dør anbringes twende Fernstænger, en paa hver Dørstolpe, som efter Hovedtegningen kunne forbindes i Midten og efter Behov lægges tilside.

Paa hver Længdeside af Kassen anbringes en Skydedør i alle Henseender i noigagtig Overensstemmelse med Hovedtegningen. Disse Døre forsærdiges af Vinkeljern med en Krydsaffstivning af Gladjern; de beklædes udvendigt med $\frac{1}{8}$ " tykke Jernplader og indvendigt med $\frac{3}{4}$ " tykke Tyrrebræder. Dørene ophænges foroven; de dertil anbragte Nuller skulle være af Smedejern; de underste Ledningsruller paa Dørene skulle ligeledes fremstilles af Smedejern. Lufningsindretningen paa disse Skydedøre er fremstillet paa Hovedtegningen, og bemærkes derhos endnu, at Tapperne paa Overfalset skulle have en Diameter af mindst 1".

I Loftets Midte anbringes et Ventilations=Apparat, som ved Hestevognene foreskrevet. Bogntaget forsynes med Seildugsdæk af samme Art og Beskaffenhed som ved Hestevognene, ligesom ogsaa både den ud- og indvendige Maling og Lakering ved de lukkede Godsvogne udføres i Overensstemmelse med de for Hestevognene givne Forstifter.

3 & 4) Åbne Godsvogne til 200 Centners og til 120 Centners Bæreraft. Vognkasserne beklædes med $1\frac{1}{4}$ " tykke, meget tørre og knastfrei Tyrrebræder.

Paa de Vogne, som ikke blive forsynede med Bremse, skulle begge Endefjæle indrettes til at kunne tages bort, saa-

ledes som Hovedtegningerne vise det paa den Bremseapparatet modsatte Side.

Dørene i Længdesiderne, hvortil der leveres en Detailtegning, dreie sig paa tvende kraftige Charnierbaand nedad, og anbringes efter Hovedtegningen for hver af disse Døre tvende Bladhjedre paa Hovedlængderammerne, imod hvilke Dørene slaae an, naar de klappes ned.

Kasserammen beklædes ovenpaa rundt omkring med formet, valstet Jern efter Hovedtegning. Malingen og Lakeringen af de aabne Godsvogne skal foretages paa følgende Maade:

Hele Vognkassen stryges først een Gang med varm, ren Linolieferniss og derpaa een Gang med ren Blyhvidts-Grundfarve. Herefter males Vognen een Gang med den Oliesfarve, den skal have, og endelig stryges den endnu engang med denne Farve, indrevet i god Copal-Lakfarve. Endvidig i Kassen males Vognene, efter Strygning med Linolieferniss, med Blyhvidtsfarve, og derpaa endnu tvende Gange med mørkebrun Oliesfarve.

Vognene til 200 Centners Bærekraft skulle have en øergul, de til 120 Centners Bærekraft en lysegren Farve, dog males ved begge Sorter Vogne alt Jernbeslag og hele Undervognen sorte.

5) Tømmervogne. Disse Vogne skulle saavel tjene til Transport af langt Tømmer o. s. v., — til hvilket Diemed da hvergang to Vogne forbindes med hinanden ved Hjælp af slive Trækstænger, — som ogsaa til Transport af almindeligt svært Gods, i hvilket sidste Tilfælde tvende almindelige Trækkhager med elastisk Træk i hver Ende af Vognen komme til Anvendelse. Indretningerne, som sigte til disse tvende Diemed, ere at se paa Hovedtegningen og bemærkes derhos endnu, at Patent-Trækfjedrene paa disse Vogne maa have den paa nævnte Tegning angivne

Construction, og at til hver enkelt Vogn skal leveres et kort og et langt, stift Trættejern (til sidstnævnte findes Tegningen til Jernet, som skal benyttes dertil, i naturlig Størrelse paa Hovedplanen) efter Maalene og Constructionen paa Hovedtegningen, til hvis Opbevaring ved Vognene, naar de ikke ere i Brug, anbringes de tegnede Øffener o. s. v. Bridestamernes Construction sees af Hovedtegningen; de skulle bestaae af Egetræ og være beklædt med Jernplader; Bossningen for sammes Driebolt i Undervognen og Glideshyllerne, som besættes i Underne af Skamlerne, skulle være af Støbjern.

Vognene forsynes med løse Jjæle efter Hovedtegningens Dimensioner og Construction. Malingen og Lakeringen af disse Vogne udføres paa samme Maade som forefrevet for de aabne Godsvogne til 200 Centners Bærekraft.

Directionen for de sjællandske Jernbaner, den 15de

April 1869.

Rothe.

Wenck.

Gotschalk.

